NUH DER PEYGAMBER DEMEZ

16 KASIM 1949 — SENE: 1 — SAYI: 3

NUHUN Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar ★ HEDİYESİ 10 KURUŞ ★ Siyasi Mizah Dergisi

SEÇİMLER YAKLAŞIYOR

Sömürgeleşmeye Doğru

Devlet Bakanı Bay Barlas, Paris dönüşü gazetecilere verdiği demeçte, Amerikanın isteğine uyularak Marshall yardımına dahil memleketlerin bu sene ithalâtlarının yüzde 50 sini serbest bırakacaklarını söyledi. Bundan böyle ithal ettiğimiz malların yarısı memlekete gümrüksüz girecek demek.

Bu haber basında hiç tepki yapmadı. Olağan bir şeymiş gibi karşılandı. Oysaki şakaya gelir tarafı yok işin.

Böylece bir kere daha sabit oldu ki, bağımsızlığımızdan her gün yeni yeni fedakârlıklar yapmak zorunda bırakılıyoruz. Zira yabanca bir hükûmetin, yani Amerikanın, yaptığı yardımı (?!) kesmek tehdidiyle gümrük tarifelerimizde dilediği değişiklikleri yaptırması, milli bağımsızlığımızla asla telif edilemez.

Gerçi bazı politikacılarımız ve aydınlarımız arasında, bağımsızlığı modası geçmiş boş bir milli gurur sayanların sayısı gün geçtikçe artıyor. Ama çok şükür, Türk halkının ezici çoğunluğu hiç de bu fikirde değil. O, milli bağımsızlığın insanca yaşamanın ilk ve temel şartı olduğunu, şaşmaz sağ duyusu ile kavrıyor; iyice biliyor.

İthalâtımızın yüzde 50 sini serbest bırakınca ne olacak acaba?

Geçen sene dış ticaret muvazenemiz 240 milyon açıkla kapandı. Bu seneki açığın ne olacağı henüz belli değil.

Demek ki ihracatımız ithalâtımızı karşılamıyor. İthalâtımızı kontrol etmek yetkisine sahip olduğumuz ve ithal edilen her maldan gümrük aldığımız halde bu böyle olursa, ithalatın yarısı serbest bırakılınca bu açığın en az bir misli artacağı besbelli. Borcumuzu ödemek için altın ve dövizlerimizden bir mikdarını daha satacağız demek. Satınca paramızın değeri düşecek; hayat daha da pahalılanacak dolayısile halk yığınlarının hayat seviyesi, bugünkü seviyenin de altına düşecektir.

Ama iş bu kadarla kalmıyacak ki. Maliyeti ucuz olan yabancı malları memleketimize tahditsiz ve gümrüksüz girince, yerli istihsal kollarımız ölecek. Yani işsizlerin sayısı artacak; milyonlarla yurdaşımız açlığa, sefalete, hastalıktan kırılmağa mahkûm olacak.

Cevap olarak: « biz de ihracatımızın yüzde 50 sini yabancı memleketlere serbestçe sokacağız» denilmesin. Çünkü maliyeti yüksek olan mallarımıza kolayca alıcı bulacağımız farzı muhal kabul edilse de, ihracatımız ithalâtımızı karşılamadığı için yine biz zarar edeceğiz. Kaldı ki, sermayesi ve istihsali temerküz etmiş batının büyük sanayici memleketlerile, bizim gibi ekonomisi henüz ortaçağ devrinde olan memleketlerin, serbest rakabet alanında boy ölçüş -

(Devamı 4 de)

Kabak Yine Halkın Başına Patlıyacak

Seçimler yaklaştıkça siyasi hava sertleşiyor, daha doğrusu, iktidar partisinin siyasi havayı sertleştirmek için sarf ettiği gayret artıyor. Tuhaf ama, böyle! Bizim bildiğimiz, seçimlere doğru muhalif partiler taarruza

geçer. Bizde her iş gibi bu da tersine: İktidar partisi taarruzda muhalefet müdafaada. Bizi muhalefette bir başkalık var galiba. Belki de ona «konuşuklu tanışıklı» ve «sözde muhalefet» demeleri bundandır.

İktidar partisi propaganda gezilerini büsbütün sıklaştırdı. Nutuklar, demeçler, söylemeçler gırla gidiyor. Hedefin muhalefet mi, millet mi olduğu pek belli değil ama, habire tehdit savruluyor. Memleketimizde varlığından bahsedilen demokrasinin bir gün fücceten ölebileceğini anlatmak ister gibi, ikide bir onun hastalıklı olduğu ileri sürülüyor. «Vatandaşlar arasında düşmanlık tohumları saçmak» la, «şiddet politikası» gütmekle suçlandırılan Demokrat Parti, propaganda gezilerine propaganda gezilerile mukabele ediyor. Ediyor ama, pabuçlarını savrulan tehditlere mi bıraktı, ne sesi nefesi kısık çıkıyor. Halk Partisinin demakratlara mal ettiği, fakat kendisinin icadettiği ve kullandığı bir silâh (şiddet politikası) muhalefetin iflâhını kesti doğrusu. Bu «şiddet politikası» da ne oluyor, diyeceksiniz. Geçenlerde bir gazeteci de bunu merak edip Halk Partisi başkanından sormuş; aldığı cevap harikadır: Memleketin bazı yerlerinde Demokrat Partililer C. H. P. lilerin cenazelerine gitmiyor, onlarla ayni camide

namaz kılmıyorlarmış; ve bu şiddet politikasının bir tezahürü imiş. Gördünüz mü felâketi! Memleket hakikaten uçuruma sürükleniyormuş da farkında değilmişiz. Halk Partisi demokrasimizi bu hastalıklardan kurtaracağını va - dediyor, Onun bu vadine ve yal

(Devamı 4 de)

EN BÜYÜK TEHLİKE

C. H. P. Politikası nihayet meyvalarını vermeye başladı. Ankara Caddesinde üç kitapçı dükkânı satışsızlıktan kapanıyor.

Senelerdenberi fikir hürriyetine her sahada konulmuş olan yasaklar, Batının ileri fikirli aydınlarına karşı savrulan iftiralar, tatbik edilen sert cezalar, sık sık indirilen darbeler, halkın yegâne ümidi olan demokrasinin bir laf ebeliği hâlinde soysuzlaştırılması, bu havadan istifade ederek ve hattâ bizzat C. H. P. den teşvik görerek gelişen irtica ve nihayet yeni nesle öğretilen bam başka uydurma dil istenilen meyvasını verdi Halkımız okumuyor. Kitap satılmıyor. Bütün dünyada okuyanların miktarı her gün bir az daha arttığı halde Türkiyede azalıyor.

Memleketini seven bir Türk için bundan daha acı bir hakikat, bundan daha büyük bir tehlike yoktur.

Bu tehlike bir korkluk olarak kullanılan «vatandaşlar arasındaki husumet tehlikesinden hattâ «dış tehlike » den de daha büyüktür.

Her gün biraz daha cehalete doğru giden bir memleketin yükseldiğini tarih kaydetmemiştir.

NUH

Hangisine inanalım yarabbi!

Önümüzde 7.11.949 tarihli bir İstanbul gazetesi duruyor. Başmakalesinin üstünde Başbakanın galiba söz söylerken alınmış bir resmi ve Aydın Halkevinde yaptığı bir konuşma var. Bu konuşmada Başbakan garb demokrasisini bir hayli övdükten sonra

sözüne devam ederek şöyle diyor: «Yeni rejime erişmek için kurmak istediğimiz demokrasimizi tehlikeden koruyarak garb metodu üzerine geliştirmek için vatandaşların hassas olması icabeder.»

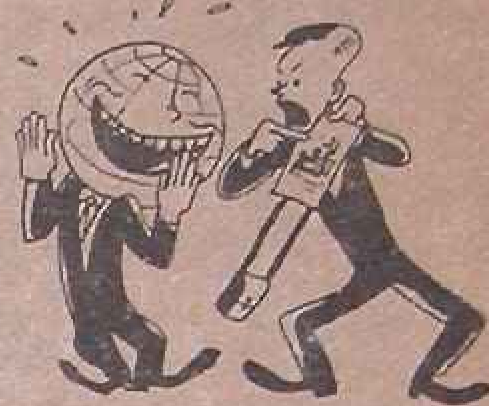
Başbakanın sözünü burada keselim ve onu burada bırakalım da elimizdeki gazeteyi gözden geçirmekte devam edelim:

Bir kaç satır aşağıda Başbakanın adaşı Çalışma Bakanı Şemseddin Sirer'in de bir resmini görüyoruz. Yüzünde, yana doğru taranmış saçlarını hiç te uygun düşmeyen zoraki bir tebessüm (zoraki de olsa bir tebessüm), daha doğrusu, tebessümle ağlama arası bir bir ifade var. O da Adana Halkevinde bir konuşma yapmış. Bakın bu konuşmada Bay Bakan neler söylemiş: « — Grev devletin devlet olarak vazifesini yapmadığı yerlerde (yani garb demokrasilerinde) kullanılan köhne bir silâhtır ki karşısındakinden ziyade elinde bulunanı tahrip eder... » Manevi asayişin bulunmadığı, sınıf mücadelesinin hâkim bulunduğu, para ve kuvvet zoru ile elde edilen reylerle iktidar makamına gelebilmeği sağlayan sistemlerin hâkim bulunduğu cemiyetlerde (yani garb demokrasilerinde) kendilerile (bay Bakan grev hakkı isteyenleri kasdediyor) birliğin ki lok avuta'da, greve de şiddetle ihtiyaç var. Fakat Türk milletinin arzu ettiği halk idaresi bu değildir.»

Hangisine inanalım? Yukarda Başbakanın bir hayli övdüğü, üzerinde hassas olmayı vatandaşlara tavsiye ettiği idareyi aşağıda

(Devamı 3 de)

KALKINMA Fotografları

Marşal plânı idaresinin hususî fotoğrafçısı yardım neticesinde Türkiyede meydana gelen kalkınmayı resimlerle tesbit etmek üzere memleketimize gelmiş. Gaye, bunları dünya sergilerinde teşhir etmek ve harp sonrası âleminde Amerikanın insaniyet ve ulüvvücenabı sayesinde meydana gelen uçsuz bucaksız gelişmeleri, bunu hâlâ inkâr eden kuş beyinlilere, görmezlikten gelen kem gözlere, kör kör parmağım gözünde der gibi göstermekmiş.

Doğrusu, Marşal Plânı İdarecisi sayın Mister Hofman hususî fotoğrafcısını göndermenin tam zamanını bulmuş. Öyle ya, Amerikanın yaptığı yardımını isbat etmek için bundan daha âlâ bir fırsat bulunabilir mi idi? Yurda akan dolarlar sayesinde Türkiyenin nasıl bir hamlede kalkındığını görmek mi istiyorsunuz? İşte size en küçük bir misal: Çolukları, çocukları, sırtlarında pide gibi yorganlarile bir dilim ekmek koparabilmek kaygusu içinde Çukur Ovanın pamuk ve çeltik tarlalarına akan, tedbirsizlik yüzünden bu kış on binlercesi ölüm tehdidi altında bulunan Orta Anadolu Halkı...

Aman mister fotoğrafçı kaçırma fırsatı, doğrult objektifi. Çekeceğin fotoğraflar belki de, verdiği paraların nerelere sarfedildiğini göstermek bakımından Amerikan vergi mükelleflerinin gözlerini açmağa ve bu insaniyet komedyacılarına «artık yeter!» demelerine yarayabilir.

Sarhoşları Teftiş

Vali — Efendi, ağzın kokuyor!...
Vatandaş — Doğru ama, açlıktan kokuyor...

Laik memlekete lâyık Başbakan

Türkiye Cumhuriyeti lâik bir devlettir. Devlet işleri yürütülürken dine dayanılamaz; temeli yahut hedefi din olan işlere girişilemez. Türkiyede din fertlerin vicdanına terkedilmiş bir meseledir. Anasayamızın ikinci maddesi bunu böyle emrediyor.

Cumhuriyet Halk Partisi lâyıktır. Tüzüğünde ve programında dinin siyasete karıştırılmayacağı yazılıdır.

Bay Şemseddin Günaltay Türkiye Cumhuriyetinin Başbakanı ve Halk Partisinin lideridir. Ve Akhisarda şöyle konuşmuştur:

«Bir milletin yükselmesi bir şe-

ye dayanır, maddi sahada olduğu kadar mânevi sahada da yetişmekle (cümledeki düşüklük mürettip hatası değildir) mânevi sahada yetişmek iki esasa dayanır: 1 — Temiz ahlâk. 2 — **Müslüman ruhu. Bildiğiniz gibi bunun için de lâzım gelen tedbirler alınmıştır.**

Müslüman ruhunu canlandırmak ve yaşatmak için Başbakan tedbirler almış demek?

Bu memlekette kanunun hükümran olduğunu her vesile ile tekrarlıyan ve muhalefeti kanun dairesinde **harekete** dâvet eden Bay Şemseddin Günaltaya Anayasanın kanunlar kanunu olduğunu, haddimiz olmıyarak, hatırlatır ve ikinci maddesini dikkatle okumalarını yine haddimiz olmıyarak tavsiye ederiz. Günaltay hükûmeti gayrı müslim Türklerin de hükûmeti değil mi acaba? Yoksa onlara Athenagoras'mı karışıyor?

Yukardan Aşağı Demokrasi

Elektrik İdaresinin Beyoğlundaki merkez binasının yedi katındaki asansör kapılarının yanında, çerçeve içinde, bir «asansörlere binme» talimatnamesi vardır. Bu tâlimatname içinde şöyle bir madde gözümüze ilişti:

«Asansörler hiç bir kattan aşağı inmek için kullanılamaz. Nafia Başkomiseri ve komiserler, Belediye Umumi Meclis mürakipleri, Yüksek misafirler, Umum Müdür ve muavinleri ile daire reisleri; müstakil şube müdürleri, malûl ve hasta olanlar bu halden hariçtir.»

Nasıl parlak değil mi? Bu maddeyi sondan okursanız «malûl veya hasta olanlara» asansörle inmek müsaadesini bahşeden Elektrik İdaresinin şefkatine hayran olurdunuz tabii. Ama bu müsaadenin Umum Müdürden başlıyarak Müstakil «(eş mâna)» şube müdürlerine kadar yalnız «ekabire» bahşedildiğini görünce adı geçen idarenin İstanbul halkına ne kadar hizmet edeceğini anlamak güç olmuyor.

Askerlik ödevi

Bay Ahmet Silivrili demiş ki: «Atıf Ödül askerlik yapmadığı için, mazbatası tasdik olunamaz.»

Bay Atıf Ödül cevap veriyor:

«Askerik durumum kanun hükümlerine tamamile uygundur. 558 sayılı kanun gereğince ihtiyat er durumundayım. Ben ihtiyat erlerin yapması lâzım gelen müracaatleri ve yoklamamı yaptırdım.»

Gördünüz mü hamiyetli vatan evlâdını? Müracaatlerini yapmış yoklamasını yaptırmış. Zaten askerlik ödevi dediğin de müracaatlerini yapmak, yoklamalarını tamamlamaktır, Atıfın böylesine mebusluk ödül olmaz mı?

BiNBiR GECE NUTUKLARI

Hem ziyaret hem ticaret - Darül - tüccâran - Mirî toprak - Ah o elâ gözler - Paflagonya üzerinden - üçüncü sınıf vatandaşlar ...

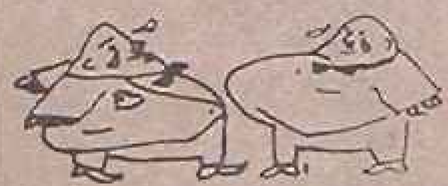
GEZİ

Sayın Başbakanımızın yurd gezisi çok sürdü, ve sürdüğü nisbette de bizler için istifadeli oldu. İstifadeli oldu çünkü sayın Başbakan konuştu. İrticalen konuşunca da bir şeyler söylemesi lâzımdı, söyledi. Önceden hazırlanmış söylevlerde pek raslanmıyacak şeylerdi bunlar... Meselâ memleketin iktisadi plânı hakkında söyledikleri hayli şaşırtıcı, memleketin hayat mematı olan bu genel plân nasıl yapılıyor biliyormusunuz? İşte dinleyin, Başbakan İzmir Halkevinde konuşuyor:

«Mütehassıslar yurdumuza geldiler plânlar yaptılar, nihayet bütün bunları tek bir düzen içinde birleştirecek bir mütehassıs istedim. O da, gelince memleket ihtiyacına göre, her sene yapmak lâzım geliyorsa tertip ve tanzim edeceğim. Bu suretle, meselâ bir fabrika mı istenmiştir. Plâna bakacağım; plânda varsa; yapacağız.»

Türkiyenin iktisadi hayatını tek bir düzen içinde birleştirecek birisi gelecek. (Kimin nesi olduğu belli olan birisi) ondan sonra efendim, Başbakan bakacak not defterine, tek düzen mütehassısı münasip görmüşse, o iş görülecek!... Gülmek mi ağlamak mı lâzım belli değil.

KORUMAK

Başbakan kimleri korunmaya muhtaç görüyor, dinleyin:

Benim noktai nazarım iş adamlarımızın doğrudan doğruya devlet tarafından korunmasıdır. Onların haklarının müdafii devlet olmalıdır...

Arada bir takım, mutavassıtlar rol oynamaktadır. İstanbul'da Halde bunları bizzat gördüm. Marmara bölgesindeki sebzeyi istedikleri fiyata satıyorlar, istedikleri fiatı bulamadıklarını da denize döküyorlar.»

Mutavassıtlar, yani tüccarlar hakkında Başbakanın ilgisi meğer ne kadar yerindeymiş. Haklarının müdafii devlet olmasa bunların halleri nice olurdu.

BUYURSUNLAR

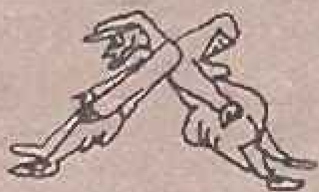
Şefkatli Başbakan vatandaşlardan hiç bir şey esirgemiyor, İzmirde bir kaç tüccar, bir anonim şirket kurmak istediklerini söyleyince Başbakan kendilerine şu cevabı vermişler:

«Ben bu yolu açtım, fakat kimse gelip de müracaat etmedi. Ne istiyorlarsa vereceğim, buyursunlar.»

Ne iyi, değil mi? Ne istiyorlarsa hazır, oh oh... Verilecek, buyursunlar...

YA KÖYLÜ?

Başbakan yalnız tüccar üzerinde «eğilmiyor», köylüyü de düşünüyor, hani belki hatırlarsınız vakti zamanında bir toprak kanunu çıkarılmıştı, hem de bir C. H. P. hükûmetinin teklifi üzerine. O sıralarda mecliste hararetli sözler söylenmişti, köylü topraksızdır, devletin elindeki toprak kifayet etmez, büyük arazi sahiplerinin

5000 dönümden fazlası köylüye dağıtılacak, denmişti. Kanun çıkarıldı, davul zurnalar, bayramlar, şenlik ve sonra... Sonrasını dinleyin:

«Köylüye toprak tevziine gelince, memeleketin Doğusunu, Batısını ve Trakya'yı gezdikten sonra büsbütün teeyyüd eden kanaatime göre, biz Ahmet'in, Mehmet'in toprağını alarak, köylüye vermek zaruretinde değiliz.»

Başbakan yurdu gezmiş, trenin penceresinden sarkmış, bakmış ki toprak istediğiniz kadar var, oh demiş, yeter de artar da... Büyük arazi sahipleri geniş bir nefes alabilirler, tüccarlardan sonra veya onlarla birlikte, «hakları» müdafaa edilecektir, bu belli.

DOSTLARIMIZ

İrticalen konuşmaya devam eden Başbakan, başka başka şebirlerde, başka başka gerçekleri meydana vurdu, büyük dostlarımızdan da bahsettiler, bizden esirgemedikleri «yardımdan» dem vurdular, fakat ne garip şekilde:

«Bütün bunlar elâ gözlerimize âşık olduklarından değildir. Sebebi çok vazıhtır. Memeketimiz Küçük Asya bugün ikiye ayrılmış olan insanlık kütlesi arasında bir köprü vaziyetindedir.»

Aaa! ... ilâhi bu ne? Hani «asil fedakârlık», «Demokratik ruh», «hür dünya uğruna», «karşılık beklemeyen cömertlik», bunlar hep yalanmıydı? Meğerse büyük dostlarımız elâ gözlerimize âşık değillermiş! Biz bir köprü imişiz, onun için bize yardım ediyorlarmış... Bizim bildiğimize göre köprü, üzerinden geçmek üzere kurulmuş bir yapıdır. Dostlarımızın bu uğurda para sarfetmiş olmaları pek acıklı, çünkü biz, kimsenin hattâ dostlarımızın bile (garip dostluk), üzerimizden geçmelerine râzı değiliz.

BİRAZ DERS

Acaba sayın profesör Başbakan neden irticalen konuşmaya bu kadar düşkün? Sebebi basit, ders hasreti! Eh, hazır kendisini dinleyecek bir kaç kişi bulmuşken hiç olmazsa şöyle bir hafiflemek gerek, biraz şaşkın dinleyiciler önün de çok istifadeli konulara dokundular.

«İyonyen medeniyetine» Minos medeniyeti mi, Sümer medeniyeti mi esastır, bu mesele bir çok münakaşaya mevzu olmuştur. Amma benim kanaatime göre, İyonya medeniyetinin inkişafında başlıca âmil, Sümer medeniyeti olmuştur. Çünkü, belki Minos medeniyeti Finike medeniyetini yaratmış bunda müessir olmuştur. Fakat İyonya medeniyeti doğrudan doğruya şarktan gemiştir.»

Gördüğünüz gibi günlük politika'yı ekmek, toprak, hürriyet gibi küçük konuları bir yana bırakıp, köylü vatandaşın huzurunda Paflagonya hakkındaki görüşlerini esirgemeyen Başbakan, sizin bizim gibi karacahil değil, ilim başkadır efendim...

TARİH - TİCARET

Başbakanın Tarih ve Ticaret üzerinde bu kadar durmasına şaşanlar olabilir, fakat bu pek tabiidir, netekim İzmirde bu konuyu da derin bir tarihi görüşle aydınlattılar:

«Gene burada Proto-Hattilerden bazılarının yaşadığını ve ticari hayata inkişaf verdiklerini müşahede ederiz.»

Eh, Proto-Hattiler bu işe önem verdikten sonra, biz Post-Hattiler (küfür değil) elbetteki bezirgânlara elimizden gelen kolaylığı göstereceğiz, baksanıza, Ahamanis'ler bile...

HAYRET

Başbakan din ve ahlâk üzerine de konuştular, laik Başbakan, dinsiz ahlâk olamıyacağını izah ettikten başka, gençlere şunları söylediler:

«Hedefiniz devlet memuriyeti olmamalıdır. Yaratıcı unsur olarak memleket hizmetlerinde rol almalısınız. Devlet memuru ikinci, üçüncü derecede insan demektir. Yaratıcılık kaabiliyeti taşıyanlar devlet memuriyetinden ayrılırlar. Üstün zekâlarla başa geçerler.»

Demek bu memleket hizmetinde feragatla, bir lokma ekmekle iktifâ ederek çalışan devlet memuru, öğretmen, ziraatcı, muhasebeci, mâliyeci v.s, ikinci üçüncü derece de insanmış!...

Yaratıcılar, devlet hizmetini hor görenler birinci sınıf insanmış, ve bunlar başa geçerlermiş!...

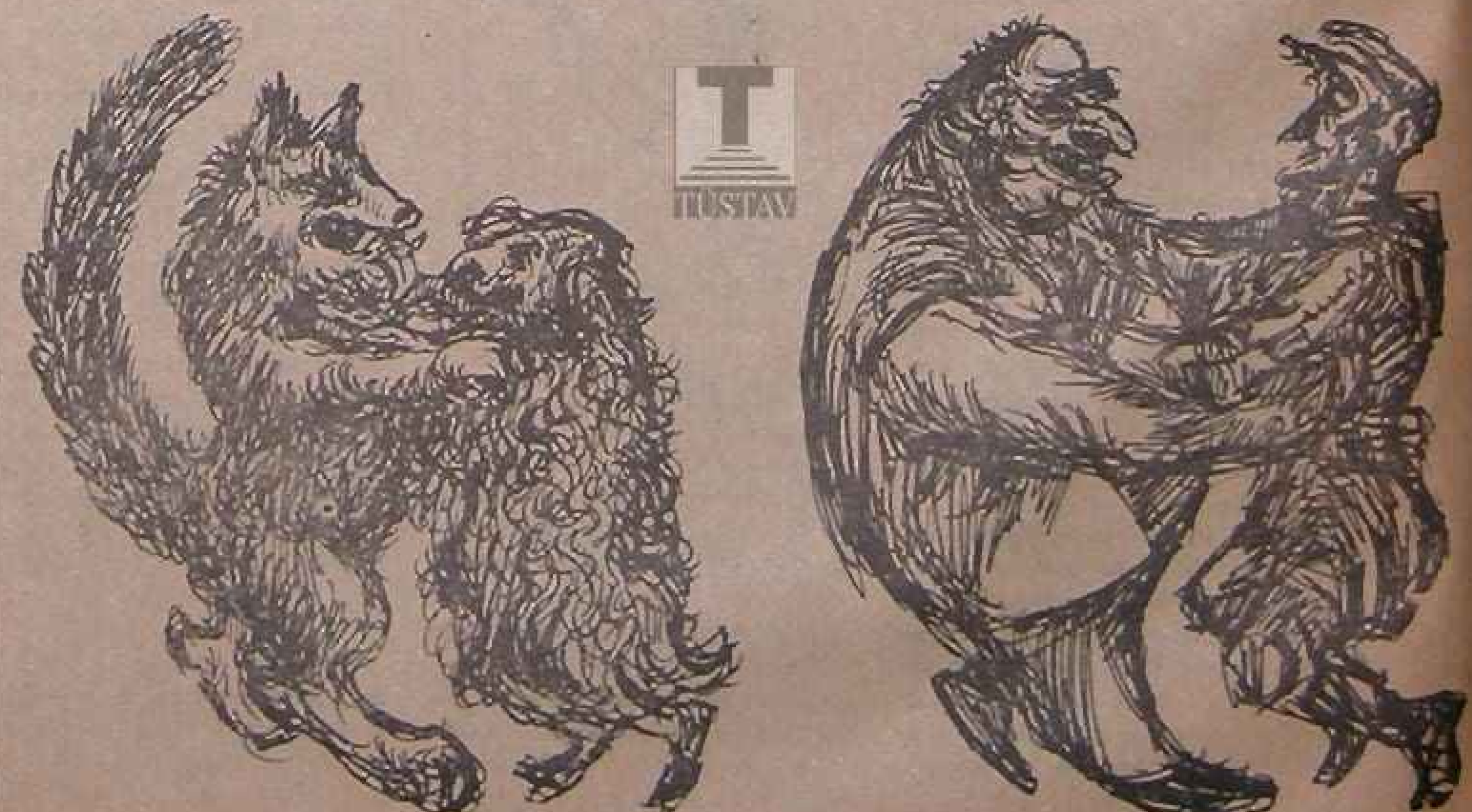
Devletçilik umdesini temel prensip oarak «tanınmış» olan bir partinin Başbakanı, bu sözleri gençler önünde söylemiştir, 9.11.1949 senesinde, İzmir şehrinde.

GÜVERCİN

Nuhun Notu: Başbakanın sözleri, muhtelif sayılı Ulus gazetesinden alınmıştır, vallahi billâhi hilaf yok.

O R T A L I K G

Büyüklerimizin irşadı üzerine yurdu boydan boya bir sevgi dalgası k

Kurtla kuzunun kucak kucağa seviştiğidir.. **Bay Doymazer ile Memişin kucaklaştığıdır...**

11 yıl sonra ikinci bir kubilây

Şapka kanunu yürürlükte değil mi?

Yapılan bozma bahsinde lâiklikten sonra sıra şimdi şapka inkılâbında, Atatürkün 11 nci ölüm yılında, aşağıdaki hâvadisi ürpererek okuduk.

Izmir: 8 (Ulus) Küçük Bahçede cereyan eden müessif bir vakada bir jandarma erimiz vazife uğrunda şehit olmuştur Pazar akşamı devriye gezen jandarmalar köy kahvesinde on beş yirmi kadar şahsın Şapka Kanununa aykırı olarak başlarında poşu taşıdığını görmüş ve zabıt tutmak istemişlerdir. Bu esnada kahvenin kapısından çoban Halil Karanfil görünmüştür. Jandarma eri Hüseyin Yağmur onun da başında poşu bulunduğunu görünce ismin sormuş, poşuyu vermesini söylemiştir.

Bu sırada Halil kahvenin dışına fırlamıştır. Jandarma eri Hüseyin Yağmur itişip kakışmak esnasında düşen kepini almak üzere yere ağilip doğrulurken Halil Karanfil bir taş savurmuş ve er başından ağır surette yaralanarak yere düşmüştür. Bu sırada diğer poşululardan Mehmet Civelek de halkı tahrik etmiye başlamıştır. Bunun üzerine kahvenin içi karışmış ve jandarmalardan biri kanlı bir vakayı önlemek üzere havaya bir el silâh atmıştır. Silâh sesi üzerine kahvedekiler dağılmışlar.

Zavallı jandarma eri Hüseyin Yağmur aldığı yaranın tesiriyle sabaha karşı ölmüştür. Suçluların hepsi yakalanmıştır. Hâdiseye el koyan Karaburun adliyesi bütün suçluları tevkif etmiştir.

Nuh: Ekilenden başka birşey biçilmez.

Dünyada neler dönüyor

Şu Amerikalı dostlarımız sağ olsunlar! Allah tuttuklarını altın eylesin! Kaç yıldır gemizimin bulunduğu Ağrı dağına geldilerde, biz de sayelerinde dünya ahvalini tetkike ve nice nice hakikatler keşfine imkân bulduk.

Efendim bu profesörler heyeti radar nam bir cihaz unutmuşlardı. Iyi bir tesadüf eseri yanında bulduğumuz târifnamenin yardımı ile bu âleti kurmağa ve işletmeğe muvaffak olduk.

Şu dünya üzerinde nice nice garip şeyler cereyan ettiğini, ne katakulliler döndüğünü radarımızdan şöyle bir gözliyelim:

ALMANYA MESELESİ: — Birden gözümüze üç tane kerli ferli adam göründü, ve işlemeğe başlıyan oparlörde çatır çutur sesler duyuldu. Kalın çatık kaçlı bir az züppemsi kart bir adam «olacak» diye yumruğunu massaya vurdu. «Biz ki sizlere avuç dolusu para veriyoruz, açlıktan, sefaletten kurtulmanıza yardım ediyoruz, bunu kabul edeceksiniz.»

Şişman, göbekli, gözlüklüsü, «hayır» diye feryat etti. Sen bize dolar veriyorum diye ellerimizdeki pazarları alıyorsun, millî sanayilerimizi baltalıyorsun. Bir zamanlar senin Holivutunda çevrilen iki para etmez filmlerinden üstün eserler meydana getiren bir Artür Renkimiz vardı. Şimdi, sayenizde herif nan paraya muhtaç bir hâle düştü. Dolarınız da, yardımınız da yerin dibine batsın....»

Uzun boylu dazlak kafalı üçüncü adam lâfa karıştı. «Erni'nin hakkı var, dedi. Yardımınız yüzünden millî sanayimiz hapı yuttu. Atlantik Paktı dolayısile gelen askerî yardım, bütün Fransız tayyare fabrikalarının kapanmasına sebep oldu. Marşal Plânı traktör imalâtımızı öldürerek binlerce işçimizi ac-ü-bîlâç sokaklara düşürdü.»

Kalın kaşlı adam, «dostarım, bu dediklerim olacaktır, diye kükredi. Sizi yalnız başınıza bırakırsak mahvolursunuz. Meselâ sizi, arkanızda biz bulunmazsak millet bir tekmede atar. Size gelince, on para vermeyiz, mânevi yardımımızı keseriz, geniş Imparatorluğunuzda yer yer ayaklanan millî kurtuluş hareketlerile baş başa kalır, tekme ile koğulursunuz.»

Iki adamı da derin bir düşünce almıştı. Kalın kaşlı zat, «Ingiliz ve Fransız kardeşlerim, dedi. Hem bizi anlamanızı rica ederim. Bugün Almanya demek Amerika demektir. Fabrikaları tâmirat borcu karşılığı sökmek, Almanlardan ziyade Amerikalıları zarara sokmaktır. Düşünün, ki daha harpten önce, Ceneral Motors'umuz Almanyanın otomobil, traktör, tank fabrikalarında hissedar bulunuyor, toplama kamplarında milyonlarca mâsumun hayatı üzerinde korkunç tecrübelere girişen I. G. Farben ise bizim Düpon dö Nömur ortak idi. Almanyanın işgalinden sonra ise bu iş bir dev halini aldı. Eski İşgal kuvvetleri baş komutanı General Kley'in ve Amerikanın en büyük iş adamlarından biri olan bugünkü komiser Mak Kloy'un sayelerinde Alman sanayiine milyarlarca dolar yatırıldı.

Şişman, göbekli, gözlüklü adam başını kaşıdı, «pek âlâ, dedi, Bunu kabul edersem karşılık ne verirsiniz?»

ÇİN MESLESİ: — Kalın kaşlı zat şöyle bir düşündü, «Çinde, dedi, sizin yatırmış olduğunuz milyarca Sterlinlik sermayeniz var. Hem bu güne kadar tuttuğunuz kokmuş Çan-Kay-Şek rejiminin bir daha belini doğrultmasına imkân yok. Çin Halk Cumhuriyetini tanımanıza ses çıkarmayız.»

Şişman, gözlüklü adam merakla sordu: «Ya siz ne yapmak niyetindesiniz?»

Kalın kaşlı adam gülümsedi. «İlk önce, dedi, hariciyemizden doktor Cezzüp'e zemini şöye bir

(Devamı 4 de)

Yüksek Tahsil Gençliğimizin Kültür ve Randıman Durumu

Geçenlerde bir fakültede (ismi lâzım değil) bir profesörümüz yüz elli kadar mevcutlu son sınıf talebeleri içinde şöyle gelişi güzel bir anket yapmış: burada şunu da söyliyeyim ki:

— Öğrenciler evvel emirde hocalarının sorularına samimi olarak cevaplar vereceklerini vaad etmişer— Içinizde kendi mesleğine ait kitap ve mecmuaları Türkçeden gayrı her hangi yabancı bir dilde okuyup anlıyabilecekler parmaklarını kaldırsınlar,

Yüz ellilik sınıftan ancak üç parmak kalkmış.

Mesleği haricinde edebiyat, müzik, resim, heykel... gibi güzel sanatlardan herhangi biri ile ilgilenen ve bu hususta bilgi sahibi olanlar parlamaklarını kaldırsınlar?

Yine üç, dört el havaya kalkmış.

Istanbul şehrindeki müzeleri, tarihi eserleri ve Süleymaniye gibi sanat âbidelerini merak edipte gezen ve bunlar hakkında bir bilgi edinenler parmaklarını kaldırsınlar?

Yine dört, beş el başların üzerinde yükselebilmiş.

Fecaatı uzun boylu anlatmıya artık lüzum olmasa gerek.

Eğer bu sayın profesör sualin şeklini değiştirip meselâ şu tarzda sormuş olsalardı bu takdirde de parmak kaldırmıyanların sayısının yukarıda parmak kaldıranların ki kadar olacağına şüphe yoktu.

— Şibaba tarzındaki en son caz eserlerini dinliyen ve raspa bilenler parmak kaldırsınlar?

Son lig maçlarındaki klübîerin durumunu bilenler ellerini kaldırsınlar? Amberi ve Afrodit romanını okumuş olanlar ve sinema yıldızlarının hayatlarını ve Holivut dedikodularını günü gününe takip edenler parmak kaldırsınlar? Vesaire...

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım Ahmet usta,

Mektubunu adım, şagol. Buralarda herkeş Genç Osman misali sipsivri. Seninle mektuplaşıp dertleşmek olmasa bunalıp oynatmak heçten. Herkeş kendi derdinde. Üç beş hemşeri varsada kulaşsma

Beni sorarsan heç tadı yok. Bi öksürük, bi öksürük, heç sorma Pamık zamanı üç gün üç gece yağmur yağdıydı ya, işte o sıra Hataylılarla huğularda yatıp kalktık (huğu nedir ki, çalı çırpı) bi yağmur başladı, durmak bilmez. Çüflikte 200 ırgat çoluk çocuk nerede barınsın? Yağ mübarek yağ, durmak bilmez... Tarlanın ortasında kaldık, çamurda... Avratlar çüflikte ahırda yatsın dedik, bunlar ölür dedik, olmadı

Paşanın oğlu istemedi, olmaz dedi, geçen sene dürbünü çalınmış da, ondan olmaz dedi. Yağar da yağar ,hanı koltuğunun altında hilekura yer kalmadı, öylesine yağmur yağıyo. Paşanın oğlu «pamuğum tüm battı yüzünüzden» deyi tepinir durur, halbuysana bizim ne suçumuz var. Vaktinde gelseydiniz pamuğum şimdi çırçır pevlikesindeydi! Tüm batırdınız beni deyyuslar!» deyi figan eyledi ki paşanın oğlu, yağmur durmaz, karanlık da bastı. Avratlar ağlaşır, kıyamet günü bellersin. Sabaha karşı çamırda sızmışık, bi gürültü koptu, köpekler, avratlar, çor çocuk, birbirine girdi, meğerisine, yağmur dinmedikçe ben de kafayı çekerim» demiş Paşanın oğlu, gözüm görmesin demiş «bu yağmuri — 200.000 liralık pamuğı tarala herifin — Çekmiş kafayı, yağmur yağmış, çekmiş kafayı yağmur yağmış, şafak sökerken gayrı dellenmiş, devranmış, silâha, deyyuslar dürbünümü çaldı!» deyi ataş açmış pen cereden, bereket nettiğini bilmez âdemoğlu bunca rakıyı çekince, biz kıble tarafında, kuyudan yana dinellyorduk. Paşanın oğlu ağıldan yana ataş açmış bereket, iki inek telef oldu, inekleri hırhız sanmış, güzelim iki inek ölmüş, hemide Halep ineği... Lâfı uzatmıyalım, birinci günü, ikinci günü dayanamayıp ta kaçanara metelik vermedi Paşanın oğlu. Neyseki baktı kimse kalmayacak, ahırlarda barınabildik. Çüfliğin evdecisi Gelebicin Mahmut bi ataş yaktı, avratlardan çıkan dumanı görsen, böyle duman pavlike bacasından çıkmaz. Geceleri yediğimiz yağmur yüzünden -affedersin- cır cır olduk, Beni de öksürük tuttu. Işte oyüzden bi türlü iflah olamadık, ataş basıyo. Elde kalan parayı doktora verdikse de iflah olamadık. Tesirli bi öksürük ilâcı varsa Istanbulda bildir Ahmet usta kardaş.

Mektubu kısa kesiyorum kusura bakma, hep şu öksürük, elim kalem tutmuyo.

Konu komşuya, beni soran ve sormayan arkadaşlara selâm ederim, gözlerinden öperim kardaşım Ahmet usta.

Kervankonmazlı
Veli Yılmaz

Hangisine inanalım

(Baştarafı 1 incide)

Çalışma Bakanı yerlere batırıyor; Bizde arza ettiği idareyi anlatırken de Kara Avrupasının batı ucunda bulunan ve Başbakanın bize örnek diye gösterdiği rejimlerin düşmanı sayıldığı için aforoz edilen müflis bir rejimi tasvir ediyor. Gelin de işin içinden çıkın. Başbakan mı doğru söylüyor, Çalışma Bakanı mı, bilmiyoruz, Fakat muhakkak ki Çalışma Bakanı daha samimi konuşuyor.

HAM

İ

SI

GÜLİSTAN

partili, partisiz bilcümle mahlûkat, sarmaş dolaş bir hal dedir.

Kedi ile farenin öpüştüğüdür...

Bayan Sömürgilin Ayşeyi bağrına bastığıdır....

KORUYUCU

İşçi — Şu üzerimizdeki Cebrailden fazla Azraile benziyor...

Dünyada neler dönüyor

[Baştarafı 3 cüde]

denetmek niyetindeyiz. Hak Cumhuriyeti erkânı arasında, hele bu Mao-Çe-Tung veya Çu-Teh olursa sevincimizden göbek atarız. Bir Tito yaratmağa çalışacağız. Bu ümidimiz boşa çıktığı takdirde biz de sizi takip edeceğiz.»

Göbekli, gözlüklü adam, bu kâfi değil diye bağırdı.

KUZEY İRAN PETROLLERİ.

— Kalın kaşlı zat, «Yok, Erni, dedi, bizi enayi yerine koyma, İranda çevirdiğiniz dalavereleri biliyoruz. Buna da göz yumuyoruz. Nasıl kaşkarikoya getirerek bu yılın Mart ayında İran parlâmentosuna Kuzey İran petrolleri imtiyazının hiç bir yabancı devlete verilemiyeceği hakkında bir karar aldırdığınızı biliyoruz. Evet, Erni, bu kararı siz aldırdınız. Ve bundan sonra da ne yaptınız biliyormusunuz?, Uzun yıllardanberi Entelicens Servisinizin ajanı olan meşhur milyarder Ağa Hanı Hint tâbiiyetinden çıkartarak İran uyruğuna soktunuz. Şimdi de, İranlılara Kuzey Petrollarını işletecek bir şirket kurduruyorsunuz. Öyleki bu ortaklığın yüz de altmış hissesi ajanınız Ağa Han Hazretlerinin elinde bulunacak. Bütün İran petrollerine İngiliz Amiralliğinin el koymuş olduğunu inkâr edebilirmisiniz?»

Şişman gözlüklü adam bir şeyler homurdanırken ışıklar karardı ve âlette artık bir şeyler görünmez oldu.

FARE

Barlas, devlet hazinesi ve tek papel

Avrupadaki Ekonomik İş Birliği Konseyinin bilmem kaçıncı toplantısından dönen Devlet Bakanı Avrupalıların İşbirliği yapmak için: «Bir memlekette rejim müstakar mıdır o memleket Avrupanın kalkınmasına yarayacak hangi emtaa istihsal ediyor» diye sorduklarını hikâye ediyor. Avrupalıların aradıkları bu iki şart C. H. P. iktidarı sayesinde bizde yüzde bin gerçekleşmiş bulunuyor: Hiç değişmeyen beton gibi anti-demokratik rejimimiz var ve Kanadadaki çifliklerimizden binlerce ton buğday istihsal etmekteyiz. Bundan mâdâ Amerikan fabrikalarımızdan istihsal ettiğimiz naylon eşya ile de Avrupanın kalkınmasına da yardım edebiliriz.

—o—

Hangisi?

Avrupa seyahatlerinden daima Alemeriken (yâni otuz iki dişini göstererek) gülüşlerle dönen çok iyimser ve pek gayretli Barlas'ımız, resmi beyanatı bittiği zaman «gazetecilere hususi mahiyette iktisadi vaziyetimizden» bahsetmiş ve sözlerine şöyle nihayet vermiş. «Bugün bir liraya dahi şiddetle muhtacız...» Bu sözler, «hususi» mahiyette söylendiği için «tek papele muhtaç olanın kim olduğu pek iyi anlaşılmıyor. Bakanın kendisi mi? Hiç sanmıyoruz. C. H. P. mi? O da olamaz? Yoksa Bakan bu sözlerile devet hazinesinde bir lira dahi kalmamış olduğunu söyliyerek Marşal yardımı Başkomutanı Mister Hoffman'ı rikkate getirmek mi istemiştir.

BİR PERDELİK KOMEDİ

Nuh Yerleşiyor

Vaka Kasımpaşada Nuhun kiraladığı sağdan soldan payandalı iki göz hanede geçer. Nuh hayvanlariyle sohbet ede dursun, kapı acı acı çalınır.

Nuh — (Maymuna) Aç bakalım kapıyı yine kim geldi.

Maymun — Sabahtanberi kapı açmaktan ayaklarıma kara su indi. (Kapıyı açar).

Belediye memuru — Burada Nuh adında biri varmış, peygambermiş sözüm ona...

Maymun — Yalnış geldin babalık. Bizimkisi sadece Nuhtur, peygamber değil...

Belediye memuru — Canım burası 9 numara değil mi?...

Maymun — Numara filân hak getire kardeşim. Eve benzer tarafı yok ki mübareğin...

Nuh (bağırır) — Ne gevezelik ediyorsun orada? Alsana içeri misafiri...

Maymun — Nuh adında bir peygamber arıyor. Bize değil...

Nuh — Tamam tamam al içeri.

Belediye memuru — Selâmün aleyküm. Tamam burası. (Nuha) Elli papel ceza vereceksiniz bayım. Belediye kanununun yirmi beşinci maddesi D fıkrası gereğince...

Nuh — Ne münasebet?

Belediye memuru — İnsanların oturmasına mahsus binalarda bir takım hayvanları barındırdığınız ihbar edildi. Komşular gammazlamışlar senin anlayacağın.

Nuh — Bir yanlışlık var bu işin içinde. Beni buraya yollayan Rap buyurdu ki: İstanbul denilen şehir taslağı şehirde hayvanların barındığı ahır, kümes, tavla, ağıl misillu binalarla insanların barındığı binalar arasında bir fark yoktur. Zaten ben biraz da bu işle meşgul olmak için geldim buraya...

Belediye memuru — Doğru bak iki elim yanıma gelecek, şu İstanbul'da öyle külüstür evler var ki hani içine köpek bağlasan kudurur. Ama ne denir Belediye Kanununun 25 inci maddesine karşı.

Deve — Hem daha biz bir baltaya sap olmadık. Nerden bulup veririz elli papeli.

Fil — Şu İstanbul sergisinde sana bir iş çıkardı, dedilerdi ama nafile...

Güvercin — Nerede o talih bizde. (Acı acı kapı çalınır).

Maymun — Kapı açmak benim vazifem. Vay alnımın Kara yazısı. (Kapıyı açar). Buyurun, buyurun. Nuh babayı arıyorsunuz değil mi?

Bir Memur — Ta kendisi. Daha doğrusu bir de güvercin varmış, asıl onu arıyorum.

Maymun — Adınız?

Bir Memur — Canım adımdan sana ne? (Bir manevra ile içeri dalar) Tamam güvercin bey, buyur bakalım şöyle. Önce işe pasaporttan başlıyalım. Çıkar pasaportunu.

Nuh — Güvercinin hesabı benden sorulur. Rap bana buyurdu ki...

Bir memur — Nuh musun Peygambermisin, şimdi başlatırsın ha... (Güvercine, sökül pasaportu bakalım.

Güvercin — Ne pasaportu? Hem siz kimsiniz? Nasıl olup da sorguya çekiyorsunuz beni,

Bir Memur — Nasıl olup da sorguya çekiğimi sonra anlarsın. Şimdi cevap ver bana, Ne milletensin sen?

Güvercin — Güvercin milletinden.

Bir Memur — Kumrularla akrabalığın?

Güvercin — Şöyle uzaktan.

Bir memur — Tamam. Bilirim ben malını. Ya karga? Nen olur senin karga?

Güvercin — Bir şeyim olmaz.

Bir Memur — Saklama, saklama, saklama, açık söyle.

Güvercin — Vallahi karga...

Bir Memur — Hadi hadi, çıkar baklayı ağzından.

Nuh — Durun yahu. Rap bana buyurdu ki...

Bir Memur — Şimdi başlatırsın Kapa çeneni, yoksa senin çeneni kapamanında yolu var. (Güvercin'e) Ne iş yaparsın bakayım sen?

Güvercin — Uçarım. Mektup taşıdığım da olur.

Bir Memur — Tamam... Senin resmini de yaparlarmış. Ne dersin buna karşı?

Güvercin — Ne diyeceğim? Doğru. Harb darp resimlerinde kenarda köşede bir dalın üstüne benim resmimi de kondurdukları olur.

Bir Memur — Bak, Sıkılmadan da itiraf ediyorsun ha? Buyur bakalım merkeze. (Tekrar acı acı kapı çalınır.)

Maymun — Gidiyorum. Bu iş benim işim. (Kapıyı açmasiyle beraber içeri paldır küldür biri dalar.)

Çöpçü başı — Nuh derler donguzun biri varmış burada. Allahın çeşit çeşit mahlûkunu toplamış başına (Nuh'un üstüne yürür) Ülen kapının önü b... deryası. Filmidir nedir bir öğünde iki kamyon pislik pislemiş köpoğlusu. Ülen insanların pisliğini bile denize kadar iletecek lâğım düzeni yokken sen ne demiye oluyon da musalat ediyon bunları. Uçlan bakalım otuz kağat tanzifiyeyi de aklın başına gelsin. (Nuh bayılır, hayvanlar kaçışırlar, perde iner)

Yazan: YAFES

Kısa bir zamanda bayilerde biten birinci sayımızı idarehanemizden aldırınız.

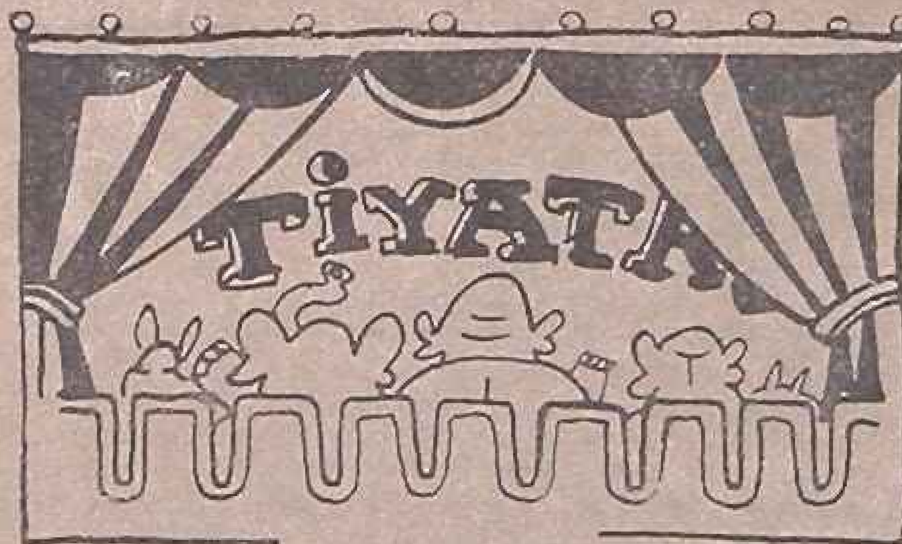
Sömürgeleşmeye doğru

(Baştarafı 1 incide)

meğe kalkması sadece gülünçtür. Ve bunun doğuracağı tek netice, memleketimizin yakın bir gelecekte sömürgeleştirilmesinden başka bir şey olamaz.

Bay Barlas, maliyet fiyatlarını düşünerek ihracatımızı çoğaltmamız gerektiğine işaret buyurdular; ama maliyeti ne edip te düşüreceğimizi göstermediler. Eğer bay Bakan, bunu Amerikadan gelen âletlerle ziraatimizi makinalaştırarak sağlayacağımızı düşünüyorlarsa, Kendileri yine yanılıyorlar. Çünkü toprak reformu yapılmadan ziraati makinalaştırmanın memlekette doğuracağı ve bugünden doğurduğu sosyal ve ekonomik huzursuzluklar bir tarafa bırakılsa da —bırakılamaz ya— Marshall plânı gereğince verilen makinalar, Türkiyenin borç hanesine yazıldığı ve yedek parçaların getirtilmesi de altın ve döviz stoklarımızı bir az daha tüketeceği için, neticede bu yol da bizi feraha çıkarmıyacak.

Böyle bir çıkmazda iken memleket, resmi muhalefeti ele aldığı konulara bakıp da, hem Demokrat Parti başlarından, hem de Millet Partisi liderlerinden ümit kesmemek kabil mi?

NEMO BANKASI» nı ÇABUK DERLEYİP TOPARLADILAR

Sahneye konması ile —Birdenbire ihdas edilen bir hastalık yüzünden— kaldırılması bir olan ve bilâhire bir kaç hafta gösterilmek zorunda kalınılan bu zemane gidişatına uygun ve enteresan piyesin seyirci akınının ardı arkası gelmez bir şekilde devam etmesine rağmen oynanmasına son verildi. Hikmetini mübarek baş yararımız NUH tan sorduk:

— Piyasada hakiki Nemo Bankaları harıl harıl faaliyet gösterirken elbetteki taklitlerinin fikara salaş tiyatroda gösterilmelerine müsaade etmiyeceklerdir, buyurdular.

Seçimler yaklaşıyor

[Baştarafı 1 incide]

nız bu vadine inanılabilirdi. Fakat eğer demokrasiyi memleketimize sokan, daha doğrusu bu illetli çocuğu doğruran bu parti ise —ki öyle iddia ediliyor- bu tedavi bize imkânsız gibi görünüyor, çünkü hastalık mutlaka irsidir.

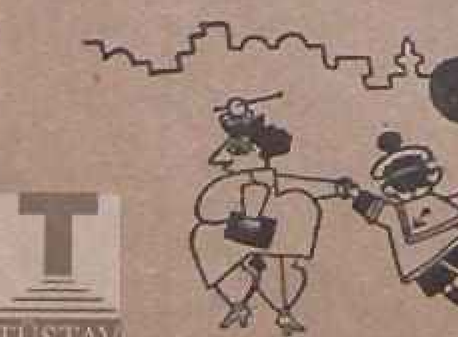
Hâsılı kelâm, seçimler yaklaştıkça ufuklar kararıyor. Partilerin kavgası o kadar ciddiye alınacak bir şey değil; onlar sadece cilveleşiyorlar. Fakat ufuklar kararıyor. Kabak galiba yine halkın başına patlayacak. O zaman muhalif partilere bir tek iş kalıyor. Her zaman oldüğu gibi Halk Partisinin halkın ensesinde pişireceği bozayı ağızları sulanarak seyretmek.

SAM

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fiilen idare eden:
NAHİT ÜSTEMİR
İdare Yeri:
Ankara Cad. No: 37, kat: 3
Mektup Adresi:
Posta kutusu 12, Tophane,
İSTANBUL
ABONE ŞARTLARI:
Seneliği: 480 Krş.
Altı aylığı: 240 Krş.
Dizgi: ANIL Matbaası
Baskı: Sucuoğlu Matbaası

Vali Fahreddin Kerim sarhoşları bizzat sıkı bir kontrol altında bulunduruyor...

(Gazeteler)

Birinci sarhoş — Ulan, sıkı dur, vali bey geceleri tebdil geziyormuş

İkinci sarhoş — İster misin irisi kumser, küçüğü de vali bey olsun!